

RĪGĀ

Datumu skat. dokumenta paraksta laika zīmogā
Nr. 1-23/57_e

Latvijas Republikas
Ārlietu ministrijai
mfa.cha@mfa.gov.lv

Par likumprojektu "Grozījumi Starptautisko un Latvijas
Republikas nacionālo sankciju likumā" (VSS-392)

Latvijas Komerčbanku asociācija (turpmāk – LKA) iepazīnās ar likumprojektu "Grozījumi Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā" (VSS-392) un pilnībā atbalsta likumprojekta tālāku virzību.

Ņemot vērā to, ka likumprojekts ir saskaņošanas procesā, vēlamies paust mūsu nostāju atsevišķos jautājumos, no kuriem atsevišķus varētu risināt likumprojekta teksta ietvaros, un tā būtu šāda:

1. LKA pauž gandarījumu, ka likumā tiek novērsta būtiska nepilnība un *expressis verbis* tiek noteikts, ka "likuma subjekti ir visas fiziskās un juridiskās personas Latvijas Republikā".

2. LKA norāda, ka Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums ir būtiski nepilnīgs, jo neparedz ASV (OFAC) sankciju ieviešanas mehānismu, lai gan praksē finanšu sektors šīs sankcijas ievēro un piemēro tiešā veidā neatkarīgi no likumā noteiktā, ņemot vērā apstākli, ka citādi nav iespējama piekļuve starptautiskajiem finanšu tirgiem, kā rezultātā nebūtu iespējams veikt norēķinus nedz uz Latviju, nedz no tās.

Praksē OFAC sankcijas būtiski un tieši rada ietekmi arī citām personām, kuras tādējādi nespēj izpildīt maksājumu saistības. Šādu situāciju nevar neregulēt normatīvajos aktos vismaz minimālā līmenī. Tas tiesiski rada neskaidras situācijas, jo citas personas Latvijas tiesiskajā regulējumā šādu kredītiestāžu darbību neatrod; tieši otrādi Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums paredz to, ka šādā gadījumā izdodams Ministru kabineta tiesību akts.

Minētās problēmas risināšanai rosinām apsvērt divus alternatīvus risinājumus:

2.1. paredzēt, ka par OFAC sankciju ieviešanu ar Ministru kabineta tiesību aktu vai pārņemt regulējumu, kāds ir noteikts likuma "Par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu likumīgās aprites kārtību" 4. panta otrajā daļā, kas paredz, piemēram, ka pēc tam, kad iegūta informācija no Eiropas Agrinās brīdināšanas sistēmas, kādā no sarakstiem var iekļaut jaunu narkotisko vielu, par kuras lietošanu vai apriti personu var saukt arī pie kriminālatbildības. Pēc līdzības varētu noteikt, ka OFAC sankcijas ievieš uz laiku līdz 12 mēnešiem šādas sankcijas varētu ieviest ar ārlietu ministra izdotu vispārīgo administratīvo aktu. Pēc šī termiņa sankcijas ietveramas MK noteikumos vai atceļamas. Latvijas tiesā to varētu pārsūdzēt attiecībā uz procesuāliem jautājumiem, bet par sankciju saturu persona var vērsties ASV tiesās, ciktāl to paredz ASV normatīvie akti.

2.2. likuma 2.¹ pantā vai likuma 5. pantā paredzēt, ka "finanšu un kapitāla tirgus dalībnieki attiecībā uz finanšu ierobežojumiem var piemērot arī citas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas, kuras nav minētas šā likuma 1. panta 1. punktā, ja šādu sankciju īstenošana ir vispārpieņemta un neatņemama prakse attiecīgā finanšu un kapitāla tirgus

dalībnieka reputācijas un sadarbības ar citiem šī tirgus dalībniekiem nodrošināšanai un nav pretrunā ar finanšu un kapitāla tirgus dalībnieka uzraugošās iestādes noteiktajām prasībām.”

3. Likumprojekta 13.³ pants paredz atbildību par likuma pārkāpšanu, pārceļot tiesisko regulējumu no Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma uz Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu, tomēr tiesiskais regulējums tiek pārcelts fragmentāri (piemēram, nav nekādu norāžu par sankciju publiskošanu, sankciju netiešu pārkāpšanu, noilgumu vai tā neesamību, speciālu pārsūdzēšanas kārtību). Ja šādai rīcībai ir saprātīgs pamatojums, to vajadzētu norādīt likumprojekta anotācijā, tomēr, pēc LKA ieskatiem, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā ietvertais regulējums būtu pārceļams uz šo likumu pilnīgākā veidā.

4. Lai personām nodrošinātu tiesisko skaidrību par sankciju piemērošanu, būtu ieteicams noteikt kādu iestādi par atbildīgo sankciju jautājumu skaidrošanā, ņemot vērā virkni jautājumu, kas personām var rasties ikdienas situācijās. Tas neskar tikai finanšu sektoru, bet it īpaši citu nozaru komersantus, jo starptautisko sankciju netiešā iedarbība daudzos gadījumos rada sarežģīti vērtējamās situācijas.

5. Ņemot vērā likumprojektā paredzēto veikt riska novērtējumu un izveidot vai grozīt iekšējās kontroles sistēmas, būtu apsverama saprātīga pārejas perioda noteikšana. Kredītiestādēm šādu prasību izpilde nesagādātu būtiskus sarežģījumus, tomēr citām personām tas prasīs laiku un resursus.

Esam gatavi piedalīties sanāksmēs par šajā vēstulē paustajiem ierosinājumiem, kā arī sniegt papildu informāciju, ja tāda būtu nepieciešama.

Ar cieņu

Valdes priekšsēdētāja

S. Liepiņa

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**